

Bedriften, er det overmaade vanskeligt at holde det private Forbrug ude fra Kost og Logi til Medhjælpen, hvilket er en Driftsudgift, som kan trækkes fra Indtægten; ogsaa Driftsmedhjælpen og det private Folkehold løber lønningmæssigt set meget let ud i eet, i det mindste gælder dette i det lille og mellemstore Landbrug, men, som jeg sagde før, kan det ogsaa godt tænkes i et større Landbrug. Det drejer sig nemlig om de samme Personer: Husjomfruen eller Kokkepigen laver Mad baade til Familien og til Folkene, der spises af samme Ko og Gris, og den samme Rug leveres til Bageren til Brød, samme Pige reder Sengene, baade Familiens og Folkenes, og en Karl kører for Husbonden den ene Dag og pløjer den næste Dag med de samme Heste. Jeg kender det meget nøje fra de 12 Aar, jeg i min Ungdom var Forpagter, og husker, hvilke uhyre Vanskeligheder der var at overvinde trods den allerbedste Villie. Ganske anderledes er det, hvor — om jeg maa udtrykke mig saaledes — Hovedbygningen og Avlsgaarden hver har sin Husholdning, og hvor de private Tjenestefolk ikke gaar i Arbejde, hvor Kørehestene ogsaa holdes rent til privat Brug, hvor Indslagtning foregaar særskilt o. s. v. Der kan denne sidste krediteres henholdsvis Kvæg- og Svinekontoen og belastes den private Husholdningskonto, og Korn til Kørehestene kan føres til Indtægt for Avlsgaardens Kornkonto og debiteres den private Konto under Befordring, for ikke at tale om Brændsel til eget Brug, der kan krediteres Skovbruget; men hvorledes skulde nu alt dette blot nogenlunde nøjagtigt kunne gøres i det mindre Landbrug, hvorledes har man tænkt sig, for at tage det sidst nævnte Eksempel, at man skulde kunne holde Brændselsforbruget i de private Kalkelovne og i det fælles Komfur ude fra hinanden? Det er ganske umuligt, og de, der paastaar det modsatte, er ikke inde i disse Forhold. Føres der Regnskab, er det noget helt andet, og det burde gøres i langt større Udstrækning end nu, men selv om der føres Regnskab, maa det staa en ganske klart, at man her kun kan regne med skønsmæssige Tal.

Det glæder mig, at Landsoverskatteraadets Næstformand Hr. Im. Bang, som man altid har stort Udbytte af at tale med om disse Forhold, nu ogsaa er klar over, at Tiden ikke er inde til at forlange tvungen Regnskabsførelse i Landbruget. Sidst paa Vinteren holdt han et overordentlig interessant Foredrag i Nationaløkonomisk For-

ening om hele dette Emne og udtalte dèr: „Jeg tror derfor ikke, at Tiden er kommet til ved Lov at indføre Regnskabsføring i Landbruget, og jeg tror heller ikke, at den frivillige Bevægelse for Regnskabsføring vil faa nogen stor Udbredelse“. Det er jo kun en Gising, men jeg har Indtryk af, at der er uhyre mange Landbrugere, der meget gerne vil, men det skorter i høj Grad paa Evne, ganske særlig i det lille Landbrug. Der maa stadig arbejdes hen til, at Landbrugerne kommer ind paa Regnskabsføring, selv om Tallene for en Del kun kan blive skønsmæssige, og dette for deres egen Skyld, baade som Værn mod ubillig Skatteforhøjelse og til Vejledning i Driften for at afgøre, hvilke Grene af den, der betaler sig bedst. Derimod bør man efter min Mening allerede nu — ogsaa her er jeg ganske enig med den højtærede Næstformand i Landsoverskatteraadet — forlange, at alle Landbrugere foretager aarlige Statusopgørelser i ensartet Form i en autoriseret Statusbog. Dette kan enhver, og herved er allerede meget vundet, ikke alene ved Ansættelsen af Formuen, som skal være ganske overensstemmende med Status, men ogsaa som Vejledning med Hensyn til Indkomstskattens Ansættelse ved Sammenligning med Status Aaret forud. Sammen med Skemaet til Selvangivelse faar hver Skatteborger ganske vist et „Ejendoms- og Formueskema“, men man maa ikke se bort fra, at Udfyldningen heraf er frivillig, og derfor har det ikke nær den Betydning, som hvis det var en tvungen Statusopgørelse, der forlangtes. Man kan og bør efter min Mening nu gaa over til den tvungne Statusopgørelse. Det kan desuden godt medføre, at mange faar Interesse for Regnskabsføring i al Almindelighed, og derved er vundet endnu mere. Prof. O. H. Larsen ved Landbohøjskolen, som har beskæftiget sig uhyre meget med hele dette Spørgsmaal om Regnskabsføring i Landbruget, har opgjort, at kun ca. 5 000 af Landets ca. 200 000 Landbrugere eller ca. 2½ pCt. fører Regnskab i Øjeblikket. Næstformand Bang er en meget dygtig og nidkær Embedsmand med stor Interesse for og Indsigt i disse Forhold. Han har foretaget et stort Antal Stikprøver for at komme til Klarhed over Skatteopgivelsernes Rigtighed, og jeg maa jo rigtignok indrømme, at det er triste Resultater, han er kommet til. Han opgiver — for at tage et Eksempel —, at 273 Gaardmænd med Formue mellem 100 000 og 250 000 Kr., hvis gennemsnitlige selvangivne Formue var 136 300, kun opgiver deres Privatforbrug til 4 968 Kr., til Trods for at de 42 af dem — det nævnes vel som et